

PORIN SININAUHA RY:N TOIMINNAN KEHITTÄMISTARPEET
SIDOSRYHMIEN NÄKÖKULMASTA

Amanda Kaasinen
Opinnäytetyö, kevät 2016
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosionomi (AMK)

TIIVISTELMÄ

Kaasinen Amanda. Porin Sininauha ry:n toiminnan kehittämistarpeet sidosryhmien näkökulmasta. Pori, kevät 2016, 42 s. 2 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Pori. Sosiaalialan koulutusohjelma, sosionomi (AMK).

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa Porin Sininauha ry:n sidosryhmien käsityksiä yksikön toiminnasta ja siitä, miten se onnistuu tehtävässään. Tavoitteena oli selvittää, mitä on hyvä päihdepalvelu puhuttaessa asumispalveluista eli mistä tekijöistä se rakentuu ja minkälaisia asioita hyvältä ja laadukkaalta palvelulta odotetaan. Tutkimuskysymyksinä olivat 1) minkälaisiksi sidosryhmät kokevat Sininauhan toiminnan tällä hetkellä 2) mitkä ovat tärkeimmät kehittämiskohteet laadukkaampien ja toimivampien päihde- ja asumispalveluiden toteuttamiseksi.

Teoriaosuudessa esittelen päihdehuoltoa ja päihdepalveluja yleisesti, mutta keskityin erityisesti Porin Sininauha ry:n toimintaan, toimintaperiaatteisiin ja ajatuksiin. Esittelen teorian tietoa myös asuntolapalveluiden toiminnasta, asunnottomuudesta ja päihdekuntoutuksesta sekä osoitan tärkeimmät lait ja strategiat, jotka ohjaavat toimintaa.

Tutkimus on kvalitatiivinen ja aineiston keruussa käytettiin apuna strukturoitua kyselylomaketta. Kyselyssä oli niin valmiita vastausvaihtoehtoja kuin avoimia kysymyksiä laadullisen tiedon saamiseksi. Tutkimus toteutettiin sidosryhmille postitse lähetettävällä kyselylomakkeella.

Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että Sininauhaan ollaan asumis- ja ensisuojarahpalveluiden tuottajana suhteellisen tyytyväisiä. Päihdehuollon asumispalvelu osoittautui merkittäväksi palveluksi sosiaalialan työkentällä ja ensisuojarah toiminta nähtiin erityisen tärkeänä. Tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi nousivat kuntouttavan toiminnan lisääminen, palvelutarjonnan laajentaminen, toiminnasta tiedottaminen sekä näkyvyyden parantaminen.

Asiasanat: päihdepalvelut, asumispalvelut, päihdekuntoutus, asunnottomuus, ensisuoja, kehittäminen, laatu

ABSTRACT

Kaasinen, Amanda.

Reference groups and their experiences of the services at Sininauha ry. 42 p., 2 appendices. Language: Finnish. Spring 2016. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Social Services. Degree: Bachelor of Social Services.

The purpose of this thesis was to survey the opinions the reference groups had on the activities at the Sininauha ry. in Pori and how these activities are at the moment and how well they have succeeded in offering them. Reference group in this thesis means stakeholders and other interest groups who work closely with them and have professional knowledge and experience in intoxicant work. The purpose was to find out information on a good quality of housing services for substance abusers. Research questions were 1) how reference groups experience services at Sininauha ry in Pori? 2) To improve the quality of services, what area should be developed first?

The theory part consists of welfare for intoxicant and intoxicant work generally but especially it focuses on activities, principles and main ideas at Sininauha ry in Pori. The theory part focuses on housing services, homelessness, the rehabilitation of intoxicants and the main laws and strategies in intoxicant work.

This study is qualitative and it is based on a structured questionnaire to get qualitative information. The research was executed to reference groups by sending questionnaires via mail.

On the strength of the results of the survey, we can say that the reference groups were quite pleased with the housing services and shelter work at Sininauha ry in Pori. Housing service where substance abusers are not allowed to use intoxicants turned out to be notable service in social work and shelter work was appreciated too. The most important areas to be developed were rehabilitation, services, informing and coverage.

Key words: intoxicant work, housing service, rehabilitation, homelessness, shelter, development, quality

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 PÄIHDEPALVELUIDEN LAATUSUOSITUKSET.....	8
2.1 Laatusuosituksen, laatu ja kehittäminen	8
2.2 Päihdepalveluiden lähtökohdat	8
2.3 Päihdepalveluiden järjestäminen.....	9
2.4 Asiakastyön toteutuminen	9
2.5 Päihdehoidon- ja kuntoutuksen toteutuminen.....	9
2.6 Päihdestrategia	10
2.7 Lainsäädäntö	11
3 PORIN SININAUHA RY	13
3.1 Yhdistyksen esittely	13
3.2 Yhteisö- ja tukiasuminen.....	13
3.3 Ensisuojapalvelut ja asunnottomuus	14
3.4 Toiminta, toimintaperiaatteet ja ajatukset	15
3.5 Päihdekuntoutus	15
4 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	17
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	19
5.1 Tarkoitus ja tavoitteet.....	19
5.2 Tutkimuksen kohderyhmä.....	19
5.3 Tutkimukseen tarvittavat luvat.....	19
6 AINEISTONKERUU JA ANALYYSI.....	21
6.1 Aineistonkeruumenetelmät	21
6.2 Sisällönanalyysi	22
7 TUTKIMUSTULOKSET	24
7.1 Palveluiden tuottaminen.....	24
7.2 Toiminta	25

7.3 Asiakastyön toteutuminen	26
7.4 Yhteistyö	27
7.5 Henkilökunta	28
LIITE 1: Saatekirje.....	37
LIITE 2: Kyselylomake.....	38

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aihealueena on päihdepalvelut. Valitsin tämän aihealueekseni, koska minulla on työkokemusta päihdetyöstä Porin Sininauha ry:ssä. Porin Sininauha ry on yhdistys, joka ylläpitää tukiasumisyksikköä ja ensisuojaaja. Porin Sininauhan ydintehtävä on etsiä toipumisen ja elämässä eheytyksen mahdollisuuksia kristillisestä arvopohjasta päihdeongelmallisille ja kaikkein vaikeimmassa asemassa oleville porilaisille tai lähikuntalaisille. (Porin Sininauha ry 2015a.)

Työyhteisön tarpeesta ilmeni päihdepalveluiden toimivuuden kannalta tärkeä aihe tutkittavaksi. Aiheeksi valikoitui Porin Sininauha ry:n toiminnan kehittämistarpeet sidosryhmien ajatuksien pohjalta. Aihetta on tarve tutkia, sillä kartoitusta ei ole aikaisemmin tehty tähän yksikköön ja sen kautta saadaan rahoitus sekä pystytään kehittämään toimintaa. Toiminnan kehittäminen on tärkeää, sillä päihdeongelmien kasvaessa ja monimuotoistuessa päihdepalveluilta vaaditaan uudistumista, jotta palvelujärjestelmä pystyisi vastaamaan uusiin haasteisiin (Sosiaali- ja terveysministeriön laatuoppaita 2002, 3). On myös mielenkiintoista saada selville, mitä mieltä sidosryhmät ovat yhdistyksestä yhtenä päihdepalvelujen tuottajana ja miten he näkevät yhdistyksen toimivuuden osana palvelujärjestelmää siksi, että nykypäivänä sosiaalialalla ovat lisääntyneet erilaiset yksityiset palveluntuottajat tuottaen jo runsaan neljänneksen kaikista sosiaali- ja terveyspalveluista (Sosiaali- ja terveysministeriö 2012).

Teema on ajankohtainen, sillä huumeiden ongelmakäyttäjää on Suomessa terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen mukaan noin 18 000-30 000 (Varjonen 2015). Huumeiden käytön lisäksi alkoholin suurkuluttajia on Suomessa noin 500 000 ja sekakäyttö on lisääntynyt (Huttunen 2015). Päihdepalveluita kehittämällä mahdollistetaan mahdollisimman laadukkaat ja toimivat palvelut asiakkaille. Kansallisessa mielenterveys- ja päihdesuunnitelmassa esitetään sosiaali- ja terveysministeriön asettaman työryhmän ehdotukset mielenterveys- ja päihdetyön kehittämiseksi vuoteen 2015. Suunnitelmassa on tarkoitus vahvistaa päihdeasiakkaan asemaa, edistää päihhteettömyyttä ja ehkäistä haittoja, painottaa avo- ja peruspalveluja

päihdepalvelujärjestelmän kehittämisessä sekä vahvistaa palveluihin ohjausta. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2013.)

Tulevana sosionomina näen toiminnan kehittämisen tärkeänä osa-alueena. Päihdeongelmat ovat lisääntyneet niin nopeasti, että päihdekierteeseen puuttuminen ja sen katkaisu ajoissa oikeilla keinoilla on tärkeää. Päihteiden käytön muuttuessa on myös otettava huomioon päihdeasiakkaiden ongelmien muuttuminen. Esimerkiksi erityisryhmät, kuten yhä kasvavat mielenterveysongelmat, ikääntyvien päihteidenkäyttö sekä perheet, pyritään ottamaan huomioon päihdepalveluita järjestettäessä. (Sosiaali- ja terveysministeriön laatuoppaita 2002, 3.) Mikäli kunnassa ei ole hyvin toimivaa päihdepalvelujärjestelmää, saattaa päihdeongelmien aiheuttama paine purkautua sellaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kautta, jotka eivät ole tähän varautuneet (Sosiaali- ja terveysministeriö 2003, 8).

2 PÄIHDEPALVELUIDEN LAATUSUOSITUKSET

2.1 Laatusuositukset, laatu ja kehittäminen

Päihdepalvelujen laatusuositukset on tehty tukemaan kuntien päihdepalvelujen suunnittelua, järjestämistä ja kehittämistä. Sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Kuntaliiton yhteinen suositus luo pohjaa laadukkaille päihdepalveluille. Suositukset antavat yleiset suuntaviivat, joita voidaan soveltaa paikallisesti kunkin kunnan ja kuntalaisten tarpeista lähtien. (Sosiaali- ja terveysministeriön laatuoppaita 2002, 15.)

Laadulla tarkoitetaan toiminnan kykyä vastata odotuksiin ja toiveisiin. Laadun voidaan sanoa myös olevan taitoa tietää ja tunnistaa nämä odotukset sekä oppia ja käyttää opittua toiminnan kehittämiseen. (OK-opintokeskus 2013.) Kehittämällä puolestaan tarkoitetaan suunnitelmallista toimintaa tiedon lisäämiseksi ja tiedon käyttämistä uusien käytäntöjen luomiseksi. Kehittämisen tavoitteena on luoda jotain uutta. (Tilastokeskus i.a.)

2.2 Päihdepalveluiden lähtökohdat

Päihdepalveluilla tarkoitetaan sananmukaisesti palveluja, joita kunta on velvollinen järjestämään päihdeongelmallisille. Päihdepalveluiden lähtökohtana on, että kuntalaisilla on oikeus tarpeenmukaiseen, tasokkaaseen sekä oikeaan aikaan toteutettuun päihdehoitoon ja -kuntoutukseen. Päihteiden käyttöön ja siihen liittyviin ongelmiin tulisi vastata kaikilla palvelujen tasoilla mahdollisimman varhain ja tarjota aktiivisesti tietoa, tukea ja apua niin asiakkaille kuin heidän läheisilleen. Päihdekuntoutuksessa otetaan huomioon asiakkaan fyysinen ja psyykinen terveydentila sekä sosiaalinen tilanne ja tuen tarve. (Sosiaali- ja terveysministeriön laatuoppaita 2002, 15.)

2.3 Päihdepalveluiden järjestäminen

Kunta voi joko tuottaa palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai ostaa ne muilta kunnilta tai yksityisiltä palveluntuottajilta, esimerkiksi järjestöiltä tai yhdistyksiltä. Päihdepalveluja on saatavana sosiaali- ja terveydenhuollon yleisinä palveluina, päihdehuollon erityispalveluina sekä erityistason sairaanhoitona. Palvelumuotoja ovat avohoito, laitoshoido, kuntoutus sekä asumis- ja tukipalvelut. Hoitoa ja kuntoutusta tukevilla palveluilla tarkoitetaan tuki- ja asumispalveluita kuten palvelutaloja, tukiasuntoja sekä päiväkeskuksia, joissa hoito ja kuntoutus perustuvat vapaaehtoisuuteen ja ne toimivat luottamuksellisesti. Avopalveluihin voi hakeutua oma-aloitteisesti, laitoshoidon tarviin useimmiten lähete. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2014.)

2.4 Asiakastyön toteutuminen

Päihdepalvelut tulee järjestää siten, että asiakkaan perus- ja ihmisoikeudet ja oikeusturva toteutuvat. Päihdepalveluja toteutetaan asiakaslähtöisesti, asiakkaan omia ja hänen läheistensä voimavaroja vahvistaen ja tukien. Tärkeinä periaatteina ovat itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen, omatoimisuuden tukeminen ja luottamuksellisuus. Myös asiakkaan osallistuminen hoitoaan koskevaan suunnitteluun, päätöksentekoon ja sisältöön on turvattava. Vuorovaikutus asiakkaan kanssa tulee perustua kunnioittavaan, empaattiseen ja asiakasta motivoivaan lähestymistapaan. Päihdeongelman hoito toteutetaan usein moniammatillisesti ja verkostotyön mahdollisuuksia hyödyntäen. Asiakkaiden hoidon jälkeisestä elämäntilanteesta, palvelutarpeista ja niiden toteutumisesta tehdään seuranta. (Sosiaali- ja terveysministeriön laatuoppaita 2002, 20.)

2.5 Päihdehoidon- ja kuntoutuksen toteutuminen

Päihdekuntoutuksella tarkoitetaan päihdeyksiköiden tarjoamaa toimintaa, jonka tarkoituksena on päihdeongelman hoidon lisäksi yhteisöllisen ja sosiaalisen tuen sekä sosiaalis-taloudellisen ympäristön, kuten asumisen, työn, koulutuksen ja toimeentulon,

huomioiminen (Päihdepalvelujen laatusuositukset 2002, 50). Päihdekuntoutuksen ja hoidon yleisenä tavoitteena on muun muassa lievittää asiakkaan päihteiden käytöstä aiheutuneita haittoja ja estää erilaisin tukitoimin asiakkaan tilan ja elinolojen heikentyminen. Tarkoituksena on turvata erilaisten tukitoimien avulla, että asiakkaan tila tai elinolot pysyvät ennallaan ja että asiakkaan elämäntilannetta pystytään korjaamaan. Päämääränä on, että asiakkaan psyykkinen, fyysinen ja sosiaalinen tilanne kohenee oleellisesti. (Sosiaali- ja terveysministeriön laatuoppaita 2002, 51.)

2.6 Päihdestrategia

Jokaisella kunnalla on päihdestrategia osana kunnan terveys- ja hyvinvointistrategiaa. Strategiassa määritellään, miten kunnassa ehkäistään päihdehaittojen syntymistä ja miten päihdepalvelut on järjestetty sekä selvitetään sosiaali- ja terveydenhuollon työnjako päihdepalveluissa. (Sosiaali- ja terveysministeriön laatuoppaita 2002, 16.) Porin kaupungin päihdestrategian lähtökohtana on tukea asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä keskittymällä mielenterveyden ja päihteettömyyden edistämiseen, ongelmien ehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen. Toiminnassa halutaan painottaa häiriöiden ehkäisyä ja hyvinvoinnin edistämistä, koska se on kannattavampaa niin inhimillisesti kuin taloudelliset resurssit huomioon ottaen. (Päihde- ja mielenterveysuunnitelma 2015–2014, 3.)

Porissa päihde- ja mielenterveysongelmaan puuttuminen tapahtuu aikaisessa vaiheessa ja on osa peruspalveluissa toteutettavaa tehtävää. Perustason avohoitopalveluita kehittämällä ja varhaisen puuttumisen ja ennaltaehkäisyn avulla pyritään siihen, että erikoissairaanhoidon, erityispalveluiden ja laitoshoidon tarve pienentyisi. Peruspalvelut vastaavat hoidon tarpeen arvioinnista ja lievien ja keskivaikeiden mielenterveys- ja päihdeongelmien hoidosta. Erikoissairaanhoido vastaa vaikeiden ongelmien hoitamisesta. Psykososiaaliset palvelut sijoittuvat perustason erityispalveluihin ja ovat toiminnallisesti vahvasti kytköksissä kaikkiin muihin palvelujärjestelmän tasoihin. (Päihde- ja mielenterveysuunnitelma 2015 2014, 4-5, 31.)

Porin kaupungin päihdestrategian pääpaino on paikallisen asiantuntijuuden esiin nostamisella, alueen yhteistyöprosessin aikaansaamisella ja kehittämisellä

luomisella. Palveluiden järjestäminen tapahtuu monitoimisuuteen perustuen eli niitä tuotetaan itse, niitä ostetaan sekä toteutetaan kumppanuuteen perustuvalla yhteistyöllä. Päihde- ja mielenterveyspalvelut järjestetään yhtenä kokonaisuutena. (Päihde- ja mielenterveyssuunnitelma 2015 2014, 31.)

2.7 Lainsäädäntö

Päihdehuollosta, sen järjestämisestä sekä yhteistoiminnasta on säädetty päihdehuoltolaissa (1986/41). Päihdehuoltolain tavoitteena on vaikuttaa päihteiden ongelmakäyttöön sekä ongelmakäytöstä johtuviin sosiaalisiin ja terveydellisiin haittoihin ongelmia ehkäisemällä ja vähentämällä.

Päihdehuolto tulee järjestää siten, että se vastaa kunnassa esiintyvää tarvetta niin sisällöltään kuin laajuudeltaan. Päihdehuollon palveluiden järjestämisestä laissa on säädetty siten, että

palveluja on järjestettävä yleisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja kehittämällä ja antamalla erityisesti päihdehuoltoon tarkoitettuja palveluja. Palveluja tulee kehittää siten, että niiden piirissä pystytään riittävästi hoitamaan päihteiden ongelmakäyttäjää sekä tarvittaessa ohjaamaan avun ja tuen tarpeessa oleva henkilö erityisesti päihdehuoltoon tarkoitettujen palvelujen piiriin. Palvelut tulee järjestää ensisijaisesti avohuollon toimenpitein siten, että ne ovat helposti tavoitettavia, joustavia ja monipuolisia. (Päihdehuoltolaki 1986/41.)

Päihdehuoltolain (1986/41) mukaan päihdehuollon palveluja tulee antaa päihdeongelmaisen lisäksi myös hänen perheelleen sekä läheisilleen heidän tarpeensa perusteella. Päihdehuollon palveluiden keskeisenä periaatteena on, että

niiden piiriin voidaan hakeutua oma-aloitteisesti ja niin, että asiakkaan itsenäistä suoriutumista tuetaan. Hoidon on perustuttava luottamuksellisuuteen. Palveluja annettaessa on päihteiden ongelmakäyttäjää tarvittaessa autettava ratkaisemaan myös toimeentuloon, asumiseen ja työhön liittyviä ongelmiaan. (Päihdehuoltolaki 1986/41.)

Yhteistoiminnasta on myös säädetty päihdehuoltolaissa. Laki edellyttää, että päihdehuollon parissa toimivien viranomaisten ja yhteisöjen on tehtävä keskenään

yhteistyötä. Laissa mainitaan, että erityisesti on kiinnitettävä huomiota päihdehuollon ja muun sosiaali- ja terveydenhuollon, raittiustoimen, asuntoviranomaisten, työvoimaviranomaisten, koulutoimen, nuorisotoimen sekä poliisin keskinäiseen yhteistyöhön (Päihdehuoltolaki 1986/41).

3 PORIN SININAUHA RY

3.1 Yhdistyksen esittely

Porin Sininauha ry tekee yhteistyötä Porin alueen sosiaali- ja terveystalveluiden kanssa. Porin Sininauha on perustettu vuonna 1964 ja se kuuluu valtakunnalliseen kristillistä päihdetyötä tekevien järjestöjen keskusliittoon, Sininauhaliittoon. Yhdistyksen ydintehtävä on päihdeongelmaisten sekä kaikkein vaikeimmassa asemassa olevien ihmisten, kuten syrjäytyneiden ja laitoksista vapautuneiden, elämässä eheytyksen tukeminen. Yhdistys toteuttaa ydintehtävänsä ylläpitämällä yhteisö- ja tukiasumisyksikköä sekä ensisuojaaja. (Porin Sininauha ry 2015a.)

3.2 Yhteisö- ja tukiasuminen

Sininauhassa toimii yhteisöasumisyksikkö eli kaksi kuuden hengen ryhmäkotia, joissa toteutetaan tiivistä yhteisöasumista. Asumismuoto on tarkoitettu toipumiseen ja eheytykseen päihdeongelmaisille. Ryhmäkotien lisäksi Sininauhassa toimii tukiasumisyksikkö, jossa on 11 paikkaa. Tukiasumisyksikkö on tarkoitettu toipumisessa pidemmällä oleville ja se mahdollistaa itsenäisen elämisen tuetussa ympäristössä. (Porin Sininauha ry 2015a.)

Porin Sininauhan asukkaaksi voivat hakeutua porilaiset asunnottomat tai asunnottomuusuhan alla olevat. Lisäksi Sininauhan kohderyhmään kuuluvat vankiloista vapautuvat, asunnottomat henkilöt. Porin Sininauhaan tuleville asukkaille tehdään tulohaastattelu, yksilöllinen kuntoutumissuunnitelma ja osoitetaan omaohjaaja. Tukiasumisprosessin tavoitteena on, että Sininauhassa asumisaika kestäisi keskimäärin 2-3 vuotta. (Porin Sininauha ry 2015b.)

3.3 Ensisuojapalvelut ja asunnottomuus

Sininauhassa toimii asunnottomille porilaisille ja muille Porin perusturvan yhteistoiminta-alueen asukkaille tilapäisen yöpymismahdollisuuden tarjoava Ensisuoja. Ensisuoja on maksuton ja tarjoaa käyttäjilleen ruokailun, peseytymistilat ja vaatehuollon. Ensisuojan asiakkaan ottaa vastaan vuorossa oleva työntekijä, joka haastattelee asiakkaan sekä kartoittaa elämäntilanteen. Ensisuojassa voi myös täyttää asuntohakemuksen, jos on asunnoton. Hakemuksella voi hakeutua asumaan joko asukkaaksi Sininauhaan tai muuhun vastaavaan tuetun asumisen asumisyksikköön. (Porin Sininauha ry 2015a.)

Sininauhan tavoitteena on ylläpitää ensisuoja Porin kaupungin toiveiden mukaisesti. Ensisuojan työntekijä huolehtii ensisuojan käyttäjien kokonaisvaltaisesta avun tarpeesta ja hoitoon ohjauksesta yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa. Työntekijä opastaa asunnotonta asunnon hankinnassa ja tarvittaessa pyytää lupaa käsitellä asiaa eri toimijoiden yhteisessä asuntolatyöryhmässä. Tavoitteena on, ettei ensisuoja käytettäisi asuntona eikä kolmea kuukautta pitempään yhtäjaksoisesti. (Porin Sininauha ry 2015b.)

Ensisuojapalvelut koskevat erityisesti asunnottomia. Asunnottomuus määritellään

moniulotteiseksi, asuntotoimen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyötä edellyttäväksi yhteiskunnalliseksi ongelmaksi. Asunnottomuus voi tarkoittaa kadulla elämistä tai kavereiden luona kiertelyä, asumista kodittomien asuntolassa tai hätämajoituksessa, naisten turvakodissa tai maahanmuuttajayksikössä. Vankiloissa, päihdehuollon laitoksissa ja psykiatrisissa sairaaloissa elää myös ihmisiä, joilla ei ole tietoa asuinpaikasta laitostakson jälkeen. (Asunto ensin i.a.)

Porin asunnottomuustilannetta on kartoitettu viimeksi vuonna 2014 Ara:n tekemässä selvityksessä. Selvityksessä selvitettiin koko Suomen asunnottomien määrää kunnittain ja Pori sijoittui yhdeksänneksi. Porin väkiluku oli 83 521 vuonna 2014. Yksineläviä asunnottomia oli yhteensä 91, joista pitkäaikaisia asunnottomia oli 47 ja alle 25-vuotiaita 11. Asunnottomia perheitä Porissa oli kaksi vuonna 2014. Kunta kuitenkin onnistui asuttamaan 58 yksinelävää asunnotonta kyseisenä vuonna. (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus 2014.)

3.4 Toiminta, toimintaperiaatteet ja ajatukset

Porin Sininauha ry:n ydintehtävänä on etsiä toipumisen ja elämässä eheytyksen mahdollisuuksia kristilliseltä arvopohjalta. Kristillisen päihdetyön pohjana on kristillinen ihmiskäsitys, toisen ihmisen kunnioittaminen ja arvostaminen, yhteistyön tekeminen ja sosiaalieettinen vastuu sekä jatkuvan kehityksen tavoittelu. Näiden voidaan todeta näkyvän käytännön työssä siten, että työtä tehdään asiakaslähtöisesti ja oikeudenmukaisesti, ihmisten omatoimisuutta tuetaan ja ihmisen voimavarat pyritään löytämään. Nämä näkyvät käytännössä myös siten, että yhteistyötä eri tahojen kanssa tehdään ihmisten parhaaksi, ihminen huomioidaan kokonaisvaltaisesti ja osallistumista sekä osallisuutta tuetaan. (Porin Sininauha ry 2015b.)

3.5 Päihdekuntoutus

Sininauhassa kuntouttavien toimien tarkoituksena on motivoida asukasta ottamaan vastuu omasta hyvinvoinnistaan, parantaa elämänhallinnan taitoja sekä elämisen laatua. Toiminta perustuu kokonaisvaltaisuuden ja kuntoutujan voimavaralähtöiseen ajattelutapaan. Sininauhassa työotteena on yhteisöllisyys, jonka ylläpitoon ja kehittämiseen panostetaan. Sininauha pyrkii toiminnallaan vaikuttamaan ihmisten asenteisiin osoittamalla päihdetyön tärkeyden ja oikeutuksen. Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa pidetään myös tärkeänä tapana toimia, sillä yhteistyön avulla pyritään löytämään saumattomia ja oikeanlaisia kuntoutumisen polkuja asiakkaalle. (Porin Sininauha ry 2015b.)

Asukkaita motivoidaan oman arjen hallintaan omaohjaajatyön sekä vertaistuen avulla. Yleisimpänä toiminnanmuotona ovat erilaiset ryhmätoiminnat. Sininauhan toiminnat ovat tarkoitettu Sininauhan nykyisille asukkaille, entisille asukkaille sekä henkilöille, jotka ovat muuta kautta päässeet tutustumaan Sininauhan tarjoamaan toimintaan ja ovat halukkaita osallistumaan siihen. Sininauhan asukkailla on joka päivä mahdollisuus keskusteluun henkilökunnan kanssa. Ryhmätoiminnan ja virkistymisen lisäksi toiminnan tarkoituksena on motivoida asukasta ottamaan vastuu omasta hyvinvoinnistaan, parantaa elämänhallinnan taitoja sekä elämisen laatua. Toiminnan tarkoituksena on asukkaan sosiaalisten ongelmien ja pelkojen vähentäminen sekä

Sininahan ulkopuolella tapahtuvan toiminnan lisääminen. Erilaisia toimintoja suunniteltaessa otetaan huomioon kunkin asukkaan psyykinen ja sosiaalinen tila, voimavarat ja kiinnostuksen kohteet. Sininauhassa toimitaan yhdessä ja opetellaan yhdessä toimimisen taitoja. Aktiivisen toiminnan toteutuessa lisääntyy myös asukkaiden viihtyvyys, elämän tarkoituksellisuus, suunnitelmallisuus ja itsenäisyys. (Porin Sininauha ry 2015b.)

4 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Titta Kisko (2002) on selvittänyt ammattikorkeakoulun opinnäytetyössään sidosryhmien kokemuksia Ratamo-kodin palveluiden laadusta ja saatavuudesta. Ratamo-koti tarjoaa asumispalvelua päihde- ja mielenterveysongelmaisille. Tutkimuksessa selvitettiin hoidon toteutusta ja asiakkaan mahdollisuuksia olla mukana päätöksenteossa, sidosryhmien tietämystä Ratamo-kodista sen palveluista ja palveluiden riittävydestä. Näiden lisäksi tutkimuksessa selvitettiin Ratamo-kodin ilmapiirin, yhteydenoton, asiakaspalvelun sekä viriketoiminnan toimivuutta. Tutkimustuloksista selvisi, että sidosryhmät olivat tyytyväisiä saamaansa palveluihin. Pääsääntöisesti vastaukset olivat positiivisia ja sidosryhmät olivat tyytyväisiä Ratamo-kotiin. Palvelukodin asiakaspalvelu oli hyvää tai kiitettävää ja henkilökunnan ystävällisyyteen oltiin tyytyväisiä. Yhteydenpitoa pidettiin myös toimivana. Opinnäytetyön aineiston keruu toteutettiin strukturoidulla kyselylomakkeella. (Kisko 2002, 2, 16-18.)

Tanja Kallio ja Noora Selkänen (2011) ovat tehneet ammattikorkeakoulun opinnäytetyön yhteistyökumppaneiden kokemuksia Jelppiverkosta. Jelppiverkko on nuorten aktivointipalvelu, jonka toiminta-ajatuksena on tarjota tukea, ohjausta ja neuvontaa. Palvelu on suunnattu pää-asiassa alle 29-vuotiaille nuorille, joilla ei ole ammatillista tutkintoa, opiskelu- tai työ-paikkaa. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, miten yhteistyökumppanit ovat kokeneet työskentelyn yhdessä Jelppiverkon kanssa. Lisäksi tutkimuksessa selvitettiin yhteistyökumppaneiden kokemuksia ja mielipiteitä Jelppiverkon tunnettuudesta ja toiminnan vaikuttavuudesta. Tutkimustulokset osoittivat, että yhteistyökumppanit kokivat yhteistyön Jelppiverkon kanssa sujuvana ja merkityksellisenä. Toiminta koettiin koko Jelppiverkon toiminta-alueella tärkeänä. Kehittämisen paikat löytyivät toiminnan tunnettuudesta, näkyvyydestä, sekä yhteydenpidon säännöllisyydestä. Positiivisimmat kokemukset liittyivät Jelppiverkon toiminnan sujuvuuteen, luotettavuuteen ja joustavuuteen. Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä, kyselylomakkeen avulla. Kyselylomake koostuu monivalintakysymyksistä sekä yhdestä avoimesta kohdasta. (Kallio & Selkänen 2011, 2.)

Merja Halonen (2005) on pro gradussaan kartoittanut päihdeasiakkaiden näkemyksiä palveluiden kehittämiseksi. Päihdeasiakkaat kokivat palveluita olevan saatavilla, mikäli heillä itsellään löytyi motivaatiota sitoutua hoitoon ja mikäli heillä oli tietoa palvelumahdollisuuksista. Palveluista tiedottaminen tai palveluun ohjaaminen oli heikkoa. Keskeisimmät kehittämishaasteet ovat varhaisen puuttumisen lisääminen, päihdepalvelurakenteen uudistaminen ja selkiyttäminen, päihdepalveluiden laadun kehittäminen sekä kuntoutus- ja hoitomenetelmien kehittäminen. Julkishallinnollisia kehittämishaasteita ovat päihdepalvelurakenteen uudistaminen ja selkiyttäminen seudullisesti määrittelemällä ja luomalla kumppanuuspelisäännöt kolmannen sektorin, järjestöjen ja yksityisten palveluntuottajien kanssa. Päihdepalveluiden laadunkehittämisessä tärkeimmiksi osa-alueiksi määriteltiin palveluiden jatkuvuuden, oikea-aikaisuuden, ympärivuoro-kautisuuden ja tiedottamisen lisäämisen. Päihdepalveluiden laatua olisi myös yhtenäistettävä eri kuntien ja eri palvelun tuottajien kesken. Tutkimusaineisto koottiin haastattelemalla päihdehuollon asiakkaita (n=6) ja aineisto analysoitiin laadullisella sisällön analyysillä. (Halonen 2005, 2.)

Marika Haapajärvi (2012) on kartoittanut ylemmän ammattikorkeakoulun opinnäytetyössään Porin Sininauhan asukkaiden mielipiteitä nykyisestä toiminnasta sekä ideoita palvelun kehittämiseen. Asukkaiden ideoiden ja palautteen perusteella haastateltiin myös organisaation eri tasolla olevia henkilöitä. Asukkaat toivoivat kehittämistä omaohjaajatyöhön sekä yhteisöllisyyteen. Vapaaehtoistyöhön asukkaat halusivat myös vaikuttaa. Erityisesti tutkimus toi esiin asukkaiden huolen siitä, miten he pärjäävät tulevaisuudessa ilman ammatillista tukea. Asukkaat toivoivat tukea myös Sininauhassa asumisen jälkeen, niin sanottuna jälkihuoltona. Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena ja tutkimuksessa käytettiin BIKVA- arviointi- ja kehittämismenetelmää. (Haapajärvi 2012, 2.)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

5.1 Tarkoitus ja tavoitteet

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa Porin Sininauha ry:n sidosryhmien käsityksiä yksikön toiminnasta ja siitä, miten yksikkö onnistuu tehtävässään. Tarkoituksena on selvittää, mitä on hyvä päihdepalvelu puhuttaessa erityisesti asumispalveluista, mistä tekijöistä se rakentuu ja minkälaisia asioita hyvältä ja laadukkaalta palvelulta odotetaan.

Tutkimusongelmat ovat 1) minkälaisiksi sidosryhmät kokevat Sininauhan toiminnan tällä hetkellä 2) mitkä ovat tärkeimmät kehittämiskohteet laadukkaampien ja toimivampien päihde- ja asumispalveluiden toteuttamiseksi.

5.2 Tutkimuksen kohderyhmä

Aineisto kerättiin Porin Sininauha ry:n sidosryhmiltä, joihin kuuluvat Porin kaupungin asumispalvelut, A-klinikka, katkaisuasema, psykososiaaliset palvelut, työllisyysyksikkö, työllisyyden kuntakokeilu -hanke, kuntouttava työtoiminta, Porin sosiaalitoimisto, Porin kaupungin asumisneuvoja, mielenterveyskuntoutusyksikkö Veturi, A-kilta, Pelastusarmeijan miesten asuntola, Hyvän mielen talo, Klubitalo Sarastus sekä rikosseuraamuslaitos. Valitsimme tutkimuksen kohderyhmän Porin Sininauhan toiminnanjohtajan kanssa yhdessä ja kohderyhmäksi valikoituivat tahot, joilla katsoimme olevan ammatillista tietämystä ja kokemustietoa aiheesta. Tutkimus toteutettiin lähettämällä kyselylomake postitse yksiköiden esimiehille.

5.3 Tutkimukseen tarvittavat luvat

Hain lupaa tutkimukseeni Porin Sininauha ry:ltä. Lupahakemuksessa kerroin lyhyesti, mitä tutkimukseni koskee ja sen tarkoituksesta sekä tavoitteista. Lupahakemus tehtiin Sininauhan kanssa esimiehen pyynnöstä ja koen itse, että se oli korrektia. Sidosryhmiltä ei kuitenkaan ollut tarpeen kysyä lupaa, sillä sovimme Sininauhan esimiehen kanssa,

että hän lähestyy yhteistyökumppaneita alustavasti kertomalla kyselystä ja esittää toiveen siihen osallistumisesta. Kyselyyn osallistuminen oli kuitenkin täysin vapaaehtoista. Tutkimusluvan lisäksi tein työyhteisön kanssa sopimuksen opinnäyteyhteistyöstä.

6 AINEISTONKERUU JA ANALYYSI

6.1 Aineistonkeruumenetelmät

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui postitse lähetettävä kyselylomake ja tutkimus toteutettiin laadullisena. Laadullisissa tutkimuksissa ei ole tarkoitus tehdä tilastollisia yleistyksiä, vaan niissä pyritään enemminkin kuvaamaan ilmiötä tai tapahtumaa, ymmärtämään toimintaa tai antamaan teoreettinen tulkinta jollekin asialle. (Pitkäranta 2010, 20.) Päädyimme kyselylomakkeeseen Sininauhan toiminnanjohtajan kanssa, koska kyselylomake mahdollisti sen, että kyselyyn vastaavat esimiehet voivat täyttää lomakkeen itse valitsemallaan ajalla. Kyselylomakkeen muotona käytin puolistrukturoitua kyselylomaketta. Se tarkoittaa sitä, että kyselyssä oli niin valmiita vastausvaihtoehtoja kuin avoimia kysymyksiä laadullisen tiedon saamiseksi. Kyselylomakkeita lähetettiin 15 kappaletta ja täytettyjä kyselyitä palautui 7. Lähetimme muistutuksen kyselyn täyttämistä sidosryhmien sähköposteihin kyselyn loppuvaiheella, jotta olisimme saaneet enemmän vastauksia. Muistutuksen jälkeen kyselyitä palautui vielä muutama.

Kyselyn idea on hyvin yksinkertainen. Kun halutaan tietää, mitä ihminen ajattelee tai miksi hän toimii niin kuin toimii, on järkevää kysyä asiaa häneltä. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 74.) Parhaiten kyselyt soveltuvat erilaisten tilanteiden, käytänteiden ja olosuhteiden kartoitukseen sekä vertailujen tekemiseen. Tavallisesti kysely tapahtuu sitä tarkoitusta varten suunnitellun lomakkeen avulla ja siihen sisältyy tietty määrä kysymyksiä. Määrä riippuu kohderyhmän asiantuntijuuden tasosta, koulutuksesta, motivoituneisuudesta vastaamaan ja niin edelleen. (Metodix i.a.) Kyselylomakkeen ongelmana on se, etteivät kaikki vastaajat välttämättä halua tai viitsi vastata moniin heille tuleviin kyselyihin, joten kato saattaa olla suuri. Kadon suuruus merkitsee samalla sitä, että vastausten jakautuma on vino: pois jäävät juuri ne, joita asia ei kiinnosta tai jotka vastustavat tai arastelevat kyselyn aihetta (Metodix i.a.) Kyselyiden puutteena on myös se, että mahdollisia väärinkäsityksiä eikä ilmaisuja pystytään selventämään samalla tavalla kuin haastattelussa. Toisin sanoen kysely ei menetelmänä ole kovin joustava. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 74.) Teettämässäni kyselyssä kato oli melko suuri, sillä

täytettyjä kyselyitä palautui noin puolet. Kyselyssä ei kuitenkaan pyritty yleistämään mitään, joten kato ei täten vaikuttanut tutkimuksen laadukkuuteen.

6.2 Sisällönanalyysi

Aineiston analysoinnissa käytin sisällönanalyysiä. Sisällönanalyysi tarkoittaa niin laadullista sisällönanalyysiä kuin sisällön määrällistä erittelyä ja näitä molempia voidaan hyödyntää samaa aineistoa analysoidessa (Saaranen & Puusniekka 2006). Sisällönanalyysiä tehdessä on tärkeää rajata aineisto siten, että saadaan selville se, mistä juuri tässä tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita. Tutkimuksen tarkoituksen ja tutkimusongelman sekä tutkimustehtävän tulee olla linjassa raportoidun kiinnostuksen kohteen kanssa. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 94.) Rajasin aineistoa siten, että selvitin ainoastaan, mistä tekijöistä hyvä päihdepalvelu rakentuu ja minkälaisia asioita hyvältä ja laadukkaalta palvelulta odotetaan. Rajaus tapahtui siten, että aineisto pirstottiin ensin pieniin osiin, käsitteellistettiin ja lopuksi järjestettiin uudelleen uudelleenlaisiksi kokonaisuudeksi.

Aineiston järjestäminen uudelleen mahdollistuu luokittelun, teemoittelun tai tyypittelyn avulla. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 95.) Työssäni käytin teemoittelua, jossa painottuu, mitä kustakin teemasta on sanottu. Purin aineistoni siten, että ensin pirstoin alkuperäisilmaisut pieniin osiin ja sitten yhdistelin aineistosta nousseita yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia kuvaavia käsitteitä keskenään. Tämän jälkeen tiivistin aineiston uudelleenlaisiksi kokonaisuudeksi, joka vastasi tutkimustehtävääni. Aineistosta esiin nousseille yhtäläisyyksille löytyi eri yläteemat aihealueiden mukaan. Esimerkiksi palveluiden tuottamisen teema nousi yhdeksi yläteemaksi, sillä aineistosta nousi paljon vastauksia tähän liittyen. Palveluiden tuottamisen yläteema koostuu aineistosta, jossa käsitellään asumispalveluiden sekä ensisuojoapalveluiden tuottamisen onnistumista, Sininauhan toimintaa ja palvelutarjontaa sekä palveluiden laajentamista. Palvelun tuottamisen teeman lisäksi käsitelin tutkimustuloksissa seuraavia teemoja: toiminta, asiakastyön toteutuminen, yhteistyö ja henkilökunta. Taulukossa 1 kuvaan sisällönanalyysin avulla saatuja käsitteitä ja niistä muodostettuja ryhmiä.

Alkuperäisilmaisut	Alaluokka	Yläluokka
"toteutuneet" "palvelu hyvää" "pääsee joustavasti" "tärkeä palvelu" "lisää kuntoutavaa toimintaa" "kotiin tukea itsenäisesti asuville" "enemmän ryhmätoimintaa" "ensisuoja hieno ratkaisu"	Asumispalvelut Ensisuojapalvelut Palvelutarjonta Palvelut	Palveluiden tuottaminen
"luotettavuus ja saatavuus toimineet hyvin" "näkyvyys heikompaa" "joustavaa" "voi aina kehittää" "tarve päihteettömiin kuntouttaviin asuntoihin" "päihteettömyys perusteltua"	Laadukkuus Luotettavuus Näkyvyys Yhteisöllisyys Saatavuus Päihteettömyys	Toiminta
"kuntoutus vähäistä" "pitkät poissaolot eivät ole hyvä juttu" "säännöt toimii" "hyvä kun on selvät säännöt" "maine asiakkaiden keskuudessa hyvä" "asiakkaiden liikkuvuus joustavaa"	Hyvinvoinnin edistäminen Asiakaslähtöisyys Säännöt ja toimintatavat	Asiakastyön toteutuminen
"hyvä keskusteluyhteys" "toimivaa ja ennakkoluulotonta" "yhdessä mietitään vaihtoehtoja" "lisää avoimuutta ja suunnitteluyhteistyötä" "tietoa tulee kohtuullisesti" "lisätieto voisi olla hyvä"	Yhteistyön toimivuus Yhteistyön kehittäminen Tiedotus	Yhteistyö
"yhteistyö sujuvaa ja yhteistyöhaluista henkilökunnan kanssa" "päihdetyössä ammattitaitoa on" "voisi olla hieman aloitteellisempaa yhteistyötä" "en ole kuullut moitteita" "liian vähän työntekijöitä" "kokonaisuuden huomioimisessa parannettavaa"	Ammattitaito Yhteistyökyky Asiantuntemus	Henkilökunta

Taulukko 1

7 TUTKIMUSTULOKSET

7.1 Palveluiden tuottaminen

Kyselyssä selvitettiin, miten hyvin Porin Sininauha on onnistunut tuottamaan päihdeongelmaisten asumispalvelua sekä ensisuojoapalveluita. Vastausvaihtoehtoja oli neljä (täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä, täysin samaa mieltä). Asumispalveluiden kohdalla suurin osa vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä siitä, että Porin Sininauha on onnistunut hyvin tuottaessaan kevyesti tuettua asumispalvelua. Loput vastaajista olivat täysin samaa mieltä asiasta. Muutama vastaajista perusteli asumispalveluiden onnistuneen täysin, koska he kokivat, että Sininauhan asuntolaan pääsee joustavasti ja palveluiden tuottamisen kannalta asetetut tavoitteet ovat toteutuneet.

Ensisuojan toiminnan onnistumisesta kysyttäessä melkein kaikki olivat täysin samaa mieltä siitä, että Porin Sininauha on onnistunut hyvin tuottaessaan ensisuojoapalveluita. Vastaajat perustelivat vastaustaan siten, että kyseessä on tärkeä palvelu yleisesti asunnottomille, mutta myös yhteistyökumppaneiden päihtyneille asiakkaille ja asukkaille. Ensisuojan toiminta koettiin onnistuneeksi myös siksi, että tavoitteisiin on päästy. Loput vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä asiasta ja perusteli vastaustaan sillä, että ensisuojoassa on ollut muutamia ongelmallisia tilanteita, mutta tästä huolimatta palvelua pidettiin kuitenkin hyvänä.

Sininauhan toiminnasta ja palvelutarjonnasta kysyttäessä suurin osa oli jokseenkin samaa mieltä siitä, että Sininauhan tulisi laajentaa toimintaansa ja palvelutarjontaansa. Toiseksi suurin ryhmä oli asiasta täysin samaa mieltä ja loput jokseenkin eri mieltä. Vastaajien perusteluista nousevat kehittämistarpeet liittyivät erityisesti ryhmä- ja päivätoimintaan. Aktiivista kuntouttavaa toimintaa kuten ryhmiä, työ- ja päivätoimintaa toivottiin lisää. Näiden lisäksi toiminnan ja palveluiden toivottiin laajentuvan kotona annettavaan tukeen sekä asioinnissa auttamiseen. Asioinnissa auttamisella tarkoitettiin esimerkiksi pankki asioiden opettelua yhdessä. Palvelutarjonnasta kysyttäessä ehdotuksena tuli, että Sininauha voisi tarjota vuokra-asumista luottohäiriöistä kärsiville

sekä toimia välivuokraajana. Vastauksissa mainittiin myös päihteellisen asumisen mahdollisuudesta.

Kysyttäessä palveluiden ulottamisesta talon ulkopuolelle suurin osa vastaajista oli täysin samaa mieltä siitä, että Sininauhan tulisi ulottaa palvelunsa enemmän myös talon ulkopuolisille henkilöille. Loput vastaajista olivat jokseenkin samaa mieltä. Vastaajien perusteluista kävi ilmi, että he toivovat ryhmiä ja työtoimintaa myös ulkopuolisille henkilöille sekä päivätoimintaa erityisesti talon ulkopuolisille päihdeongelmallisille sekä mahdollisesti asukkaaksi soveltuville. Useat vastaajista toivoivat kotiin tukea itsenäisesti asuville, jotta ”napanuora” Sininauhan asuntolaan katkeaisi ja asiakas löytäisi talon ulkopuolelta yhteisöjä, joihin voi kiinnittyä. Perusteluissa toivottiin myös lisää julkisuutta ja avoimia ovia, jotta paikka tulisi tutuksi.

Palveluista ja kuntoutuksesta kysyttiin avoimella kysymyksellä. Vastaajat näkivät palveluiden ja kuntoutuksen kannalta tärkeänä, että Sininauhassa asuvan asukas saisi kodinhoidonopastusta, asiointiapua sekä avokuntoutusta päihteiden osalta. Vastaajat toivoivat toiminnallisia kuntouttavia ryhmiä, mahdollisuutta terapeuttisluontoisiin keskusteluihin henkilökunnan kanssa, vertaistukea ryhmissä talon sisällä sekä ohjausta vertaisryhmiin talon ulkopuolella. Vertaistuki sekä aktivointi päivä- ja työtoimintaan nähtiin tärkeänä. Vastaajien mielestä asukkaille tulisi antaa asumistaitoihin liittyvää ohjausta ja heitä tulisi tukea muutossa itsenäiseen asumiseen. Päihdekuntoutus yhteistyössä päihdepalveluiden kanssa nähtiin asiakkaan kuntoutumista parantavana seikkana.

7.2 Toiminta

Toimintaan liittyen kyselyssä kartoitettiin sitä, miten laatu, luotettavuus, näkyvyys, yhteisöllisyys ja saatavuus toteutuvat Sininauhan toiminnassa. Vastausvaihtoehtoja oli neljä (ei toteudu lainkaan, toteutuu jossain määrin, toteutuu hyvin, toteutuu erinomaisesti). Laadusta kysyttäessä melkein kaikki vastaajista olivat sitä mieltä, että laatu toteutuu hyvin Sininauhan toiminnassa ja loput kokivat laadun toteutuvan erinomaisesti. Toiminnan luotettavuuden puolestaan nähtiin toteutuvan suurimman osan mielestä hyvin ja loput vastaajista pitivät sitä erinomaisena. Perusteluissa useat vastaajat

kertoivat pitävänsä Sininauhaa luotettavana yhteistyökumppanina ja sen tarjoamaa toimintaa erityisen luotettavana. Näkyvyys toteutui suurimman osan mielestä jossakin määrin ja loppujen mielestä hyvin. Näkyvyyttä pidettiin heikompana, mutta vastaajista se oli ymmärrettävää toiminnan luotettavuuden kannalta. Tätä perusteltiin siten, että on paljon asiakkaita, jotka haluavat, ettei kukaan tiedä heidän asuvan Sininauhassa. Yhteisöllisyydestä kysyttäessä melkein kaikki vastaajista kokivat sen toteutuvan hyvin ja loput erinomaisesti. Toiminnan saatavuus oli melkein kaikkien vastaajien mielestä hyvää ja loppujen mielestä erinomaista. Muutamassa kyselyssä mainittiin, että laadussa, luotettavuudessa ja yhteisöllisyydessä voi aina kehittyä lisää.

Kyselyssä selvitettiin toimintaan liittyen myös sitä, onko päihteettömyys Sininauhan asumisyksikössä perusteltua. Vastausvaihtoehtoja oli neljä (täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä, täysin samaa mieltä). Päihteettömyydestä kysyttäessä kaikki vastaajista olivat täysin samaa mieltä siitä, että päihteettömyys Sininauhan asumisyksikössä on perusteltua. Vastaajat perustelivat väitettä siten, että päihteetön asumispalvelu on vaihtoehtona hyvä. Vastaajat kokivat, että tarvetta on sekä päihteellisiin että päihteettömiin kuntouttaviin asuntoloihin.

7.3 Asiakastyön toteutuminen

Sininauhan asiakaslähtöisyyttä selvitettiin myös asteikolla 1–4 (täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä, täysin samaa mieltä). Suurin osa vastaajista koki asiakaslähtöisyyden toteutuvan hyvin ja loput erinomaisesti. Väitettä perusteltiin siten, että asiakkaiden liikkuvuus on joustavaa ja Sininauhan maine asiakkaiden keskuudessa on hyvä.

Asiakkaiden hyvinvoinnista kysyttäessä suurin osa vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä siitä, että Sininauhan toiminta (säännöt, toimintatavat) edistää asiakkaiden hyvinvointia. Loput vastaajista olivat täysin samaa mieltä. Useat vastaajista pitivät hyvänä sitä, että Sininauhassa on säännöt ja ne toimivat. Huolena kuitenkin nähtiin asiakkaat, jotka menettävät asuntonsa sääntörikkomusten takia, sillä heille ei ole paikkaa, johon mennä, kun omat kyvyt eivät riitä. Kehittämisisideana tähän liittyen nousi, että sosiaalityön vastuu tulisi siirtää näissä tapauksissa kaupungin työntekijöille.

Ensisuojaa pidettiin myös hyvänä ratkaisuna Sininauhassa asuntonsa menettäneiden asiakkaiden suhteen.

Asiakkaiden hyvinvoinnin edistämisestä kysyttäessä osa vastaajista koki, etteivät pitkät poissaolot ole hyvä juttu heti asumisen alkuvaiheessa. Poissaoloja ei tulisi olla heti alkuvaiheessa kovin paljoa, ainoastaan luvan kanssa yksilöllisesti sovittuja poissaoloja voitaisiin myöntää. Toimintatavoista huomautettiin, että kuntouttava toiminta on melko vähäistä ja tämä nimenomaan edistäisi asiakkaiden hyvinvointia.

7.4 Yhteistyö

Kyselyssä selvitettiin myös yhteistyön sujuvuutta ja vastausvaihtoehtoja oli neljä (täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä, täysin samaa mieltä). Yhteistyöstä kysyttäessä lähes kaikki vastaajista olivat täysin samaa mieltä siitä, että yhteistyö Sininauhan kanssa on sujuvaa. Loput olivat jokseenkin samaa mieltä. Vastaajat perustelivat väitettä siten, että yhteistyö on toimivaa ja ennakkoluulotonta. Soittopyyntöihin vastataan ja mietitään yhdessä vaihtoehtoja. Vastaajat mainitsivat myös hyvästä keskusteluyhteydestä.

Yhteistyön kehittämisestä kysyttäessä vastaajat toivoivat enemmän verkostokokouksia sekä suunnitteluyhteistyötä niin kaupungin kuin muiden järjestöjen kanssa. Järjestöistä mainittiin, että ne voisivat olla myös muita kuin päihdejärjestöjä. Yhteistyön kehittämisen kannalta nähtiin tärkeänä avoimuus sekä se, että työntekijät kävisivät kertomassa palveluista enemmän yhteistyökumppaneille. Työntekijöitä toivottiin myös mukaan hoitoneuvotteluihin. Eräs vastaajista mainitsi jo meneillään olevasta yhteistyöstä Sininauhan kanssa liittyen kuntouttavaan työtoimintaan ja toivoi tämän yhteistyön jatkuvan.

Yhteistyöhön liittyen kyselyssä selvitettiin myös tiedon välittymistä sidosryhmille asteikolla 1–4. Suurin osa vastaajista koki, että Sininauhan palveluihin ja toimintaa liittyvää tietoa on jokseenkin riittävästi saatavilla. Toiseksi suurin vastaaja ryhmä oli jokseenkin eri mieltä siitä, että tietoa olisi riittävästi saatavilla. Väitettä vastaajat perustelivat siten, että tietoa löytää, jos sitä osaa etsiä ja kysyä. Täten siis tiedotus

toimii. Vastauksista kävi kuitenkin ilmi, että on paljon ihmisiä, joilla ei ole tietoa Sininauhasta ja siksi väärä käsitys paikasta. Ryhmistä ynnä muusta toiminnasta toivottiin lisää tiedotusta.

Kysyttäessä kaipaavatko sidosryhmät enemmän tietoa toiminnan tuloksista ja vaikuttavuudesta selvisi, että usea vastaaja olisi kiinnostunut tietämään kohderyhmän taustoista ja jatkosta. Kuntoutumiseen johtaneista tekijöistä ja keinoista oltiin myös erityisen kiinnostuneita. Vastaajat kaipasivat tietoa siitä, millaisia palveluita asukkaat tarvitsevat kuntoutumisen tueksi, jotta he voisivat siirtyä asumaan itsenäisesti. Omillaan asumisen onnistumisesta oltiin myös kiinnostuneita tietämään. Ylipäänsä tuloksellisuudesta toivottiin lisätietoa.

7.5 Henkilökunta

Porin Sininauhan henkilökunnan ammattitaidosta oltiin kyselyn tuloksissa melko yksimielisiä. Ammattitaitoa selvitettiin asteikolla 1–4 (täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä, täysin samaa mieltä) ja vastaajista lähes kaikki oli jokseenkin samaa mieltä siitä, että henkilökunta on ammattitaitoista. Loput vastaajista oli täysin samaa mieltä. Perusteluista kävi ilmi, että vastaajat kokivat henkilökunnan olevan ammattitaitoisia ja yhteistyökykyisiä, mutta työntekijöitä pitäisi olla enemmän. Yksi vastaajista koki, että henkilökunnalla on päihdetyöhön liittyvää ammattitaitoa, mutta ihmisen kokonaisuuden huomioon ottamisessa on vielä kehitettävää. Henkilökunnan asiantuntemuksen toteutumisesta Sininauhan toiminnassa oltiin suurimmaksi osaksi sitä mieltä, että se toteutuu hyvin. Loput kokivat asiantuntemuksen toteutuvan erinomaisesti.

Porin Sininauhan työntekijöiden yhteistyökyvykkyydestä kysyttäessä vastaukset jakautuivat siten, että puolet vastasi olevansa jokseenkin samaa mieltä ja puolet täysin samaa mieltä. Perusteluista selvisi, että osalla oli vajavainen kokemus henkilökunnasta, mutta yhteistyö oli toiminut ainakin niiden kanssa kenen kanssa oli yhteistyötä ollut tekemässä. Vastaajat toivoivat hieman aloitteellisempaa yhteistyötä asiakasasioissa, mutta kokivat työntekijöiden olevan kuitenkin hyvin yhteistyöhaluisia.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Johtopäätöksenä voitaisiin sanoa, että palveluiden tuottamisen kannalta asetetut tavoitteet ovat toteutuneet melko hyvin, sillä Sininauhaan oltiin asumis- ja ensisuojarahpalveluiden tuottajana suhteellisen tyytyväisiä. Päiheteetön asumisrahpalvelu osoittautui merkittäväksi palveluksi sosiaalialan työkentällä ja ensisuojarah toiminta nähtiin erityisen tärkeänä. Ensisuoja nähtiin yleisesti hyvänä palveluna asunnottomille, mutta erityisesti sidosryhmien asukkaat ja asiakkaat ovat hyötäneet siitä. Ensisuojarahpalveluiden voitaisiin siis sanoa olevan tarpeellisia myös jatkossa.

Sininauhan toimintaperiaatteiden voidaan katsoa toteutuneen melko hyvin yhdistyksen toiminnassa. Sininauhan toimintaa pidettiin melko laadukkaana, joustavana sekä luotettavana ja yhteisöllisyyden ja saatavuuden nähtiin toteutuneen hyvin. Toimintakertomuksen mukaan Sininauhassa työotteena on yhteisöllisyys ja tämä on osoittautunut hyväksi työotteeksi vastausten perusteella. Asiakslähtöisyyttä ja yhteistyötä eri tahojen kanssa pidettiin myös yleisesti hyvänä, mutta niissä löytyi myös kehitettävää. Sininauhan toimintasuunnitelmassa todetaan, että yhteistyötä eri toimijoiden kanssa pidetään tärkeänä tapana toimia (Porin Sininauha ry 2015b). Yhteistyötä pidettiin hyvänä, mutta sen toivottiin olevan aloitteellisempaa. Yhteistyön parantamiseksi mainittiin useita kehittämisideoita. Asiakslähtöisyydestä puhuttaessa huolena nähtiin asukkaiden pitkät poissaolot ja sääntörikkomuksista johtuvat uloskirjaamiset. Muuten Sininauhan säännöt koettiin johdonmukaisiksi. Henkilökuntaa pidetään ammattitaitoisena ja yhteistyökykyisenä mutta ongelmana nähtiin työntekijöiden vähäisyys.

Sininauhan palvelutarjonta koettiin liian niukaksi. Palveluiden toivottiin laajentuvan talon sisällä sekä ulottuvan myös talon ulkopuolelle ja erityisesti kotona annettavan tuen tärkeyttä korostettiin. Asuntolaan kaivattiin lisää kuntouttavaa toimintaa kuten ryhmiä, työ- ja päivätoimintaan. Tätä toimintaa haluttiin lisää niin Sininauhan omille asukkaille kuin ulkopuolisille henkilöille. Porin Sininauha ry:n toimintasuunnitelmassa mainitaan, että yleisimpänä toimintamuotona ovat erilaiset ryhmätoiminnot nykyisille asukkaille, entisille asukkaille sekä ulkopuolisille henkilöille (Porin Sininauha ry 2015b). Vastausten perusteella voitaisiin kuitenkin vetää johtopäätös, että ryhmätoimintoja ei

ole Sininauhassa sidosryhmien mielestä riittävästi vaikka toimintasuunnitelmassa nämä toiminnot mainitaan yleisimpinä toimintamuotoina. Toisaalta tiedotuksesta kysyttäessä suurin osa vastaajista koki, että Sininauhan palveluihin ja toimintaa liittyvää tietoa ei ole aina kovin helppo löytää, joten tämä saattoi osaltaan myös vaikuttaa heidän tietämykseensä Sininauhassa pidettävistä ryhmistä. Tiedotuksen lisäksi näkyvyyttä pidettiin melko heikkona. Julkisuutta ja avoimia ovia tulisi siis olla enemmän, jotta paikka tulisi tutummaksi.

Kuntouttavista toimista sidosryhmillä oli samanlainen näkemys kuin Sininauhalla. Vastaajat pitivät kuntoutuksen kannalta tärkeinä samoja asioita, joita Sininauhan toimintasuunnitelmaan on kirjattu. Vastauksista voitaisiin kuitenkin vetää johtopäätös, että kuntouttava toiminta näyttäytyy käytännön työssä liian vähäisenä ja että vastaajat eivät olleet tietoisia siitä, minkälaisilla kuntouttavilla menetelmillä on päästy mihinkin tuloksiin. Vaikka kuntoutuksesta oltiin sisällöllisesti samaa mieltä, niin vastaajilta puuttui tietoa toiminnan tuloksellisuudesta ja vaikuttavuudesta. Erityisesti kuntoutumiseen johtaneista tekijöistä ja keinoista oltiin kiinnostuneita sekä palveluista, joita kuntoutumisen tueksi tarvitaan.

Tuloksia verrattaessa päihdepalveluiden laatusuositukseen voitaisiin sanoa, että Sininauhan toiminta vastaa melko hyvin yleisiä suosituksia. Päihdepalveluiden laatusuosituksissa todetaan, että kuntalaisilla on oikeus tarpeenmukaiseen, tasokkaaseen sekä oikeaan aikaan toteutettuun päihdehoitoon ja -kuntoutukseen. Sininauhan toiminta koettiin tarpeellisenä, joka nousi tuloksista esiin hyvin selvästi. Toimintaa voitaisiin luonnehtia myös tasokkaaksi, sillä se koettiin melko laadukkaaksi, luotettavaksi ja palveluiden saatavuus koettiin hyvänä. Päihdepalveluiden laatusuosituksissa korostetaan asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista kuten asiakaslähtöisyyttä, itsemääräämisoikeuden kunnioittamista, omatoimisuuden tukemista ja luottamuksellisuutta. Sininauhassa asiakaslähtöisyys koettiin toteutuvan hyvin ja erityisesti toiminnan luottamuksellisuuteen oltiin tyytyväisiä. Päihdeongelman hoito tulisi toteuttaa laatusuositusten mukaan moniammatillisesti ja verkostotyön mahdollisuuksia hyödyntäen. Yhteistyön lisäämisessä ja tiedotuksessa Sininauhalla olisi selvästi vielä kehitettävää, sillä tuloksissa kävi ilmi, ettei Sininauhasta tiedetä kovin paljoa. Tästä voisin vetää johtopäätöksen, että verkostotyö ja moniammatillisuus ei näyttäytyy työssä kovin paljoa. Laatusuosituksissa mainitaan, että asiakkaiden hoidon

jälkeisestä elämäntilanteesta, palvelutarpeista ja niiden toteutumisesta tulisi tehdä seurantaa. Vaikka seurantaa tehdäänkin Sininauhassa, sidosryhmät toivoivat silti enemmän kotiin annettavaa tukea ja tietoa asukkaiden jatkosta. Päihdekuntoutuksesta puhuttaessa laatusuositusten mukaan yleisenä tavoitteena on muun muassa lievittää asiakkaan päihteen käytöstä aiheutuneita haittoja ja estää eri tukitoimin asiakkaan tilan ja elinolojen heikentyminen. Päämääränä on, että asiakkaan psyykinen, fyysinen ja sosiaalinen tilanne kohenee oleellisesti. Nämä samat asiat mainitaan myös Sininauhan toimintaperiaatteissa, mutta kyselyn vastauksista kävi ilmi, että käytännön työssä nämä eivät kuitenkaan näyttäytyä niin vahvasti.

Aikaisempiin vastaaviin tutkimuksiin verrattuna tutkimukseni tuotti melko samanlaisia tuloksia. Esimerkiksi Titta Kisko (2002) selvitti opinnäytetyössään sidosryhmien kokemuksia päihde- ja mielenterveysongelmallisille tarkoitetun Ratamo-kodin asumispalveluiden laadusta ja saatavuudesta ja tulokset olivat pääsääntöisesti positiivisia ja ostavat tahot olivat tyytyväisiä Ratamo-kotiin. Tutkimukseni tulokset olivat hyvin samanlaiset, sillä sidosryhmät olivat yleisesti ottaen tyytyväisiä Sininauhaan palveluntuottajana ja toimintaa pidettiin laadukkaana. Kehittämiskohteet olivat myös samanlaisia verrattaessa vastaavia tutkimuksia opinnäytetyöhöni. Esimerkiksi Tanja Kallio ja Noora Selkänen (2011) ovat tehneet opinnäytetyön yhteistyökumppaneiden kokemuksista Jelppiverkosta ja toiminnan kehittämisen paikat löytyivät toiminnan tunnettuudesta, näkyvyydestä sekä yhteydenpidon säännöllisyydestä. Nämä samat asiat nousivat tutkimuksessani merkittäviksi kehittämiskohteiksi. Merja Halosen (2005) pro gradussa puolestaan selvisi, että päihdeasiakkaat kokevat palveluista tiedottamisen olevan heikkoa ja kuntoutus- ja hoitomenetelmien kehittäminen nähtiin tärkeänä. Tutkimuksessani sidosryhmät kokivat tiedotuksen olevan puutteellista ja kuntouttavien toimien liian vähäisiä. Tästä voisin vetää johtopäätöksen, että jos asiakkaat eivät ole tietoisia palveluistaan ja sidosryhmien tietämys palveluista on vähäistä, niin tiedotusta ja näkyvyyttä tulisi lisätä. Jos näihin asioihin ei panosteta, saattaa ulkopuolisilla olla epämääräinen kuva palveluntuottajasta. Marika Haapajärvi (2012) on kartoittanut opinnäytetyössään Porin Sininauhan asukkaiden mielipiteitä nykyisestä toiminnasta sekä ideoita palvelun kehittämiseen. Kartoituksessa kävi ilmi, että asukkaat toivoivat tukea myös Sininauhassa asumisen jälkeen, niin sanottuna jälkihuoltona ja tutkimuksessani myös sidosryhmät pitivät kotiin

annettavaa tukea erittäin tärkeänä. Tähän tulisi siis panostaa, sillä sitä toivottiin niin asiakkaiden kuin sidosryhmien suunnalta.

Tutkimustulokset muodostuivat suurelta osalta valmiiden vastausvaihtoehtojen perusteella, sillä väitteiden perustelut jäivät useassa lomakkeessa vähäisiksi. Perusteltuja vastauslomakkeita oli suhteessa vähemmän, mutta näistä lomakkeista sai sitäkin enemmän irti. Väitteiden perustelut antoivat hyödyllistä tietoa tutkimukseen. Kyselyistä huomasi selvästi, että toisissa lomakkeissa oli vastattu ja perusteltu lähes joka kohtaa, kun puolestaan toisista lomakkeista uupuivat perustelut lähes kokonaan. Jäin pohtimaan, johtuiko perusteluiden vähäisyys toisissa lomakkeissa siitä, että vastaajilla ei ollut lisättävää, vai siitä, että heillä ei välttämättä ollut tietoa asiasta. Toisaalta osassa lomakkeesta oli joitakin kohtia jätetty tyhjäksi, minkä ymmärsin niin, ettei vastaajalla välttämättä ollut tietoa aiheesta.

Kyselylomake oli toimiva. Perustelut määrällisen tiedon lisäksi antoivat konkreettista tietoa siitä, mikä Sininauhassa toimii ja mitä voitaisiin vielä kehittää. Myös avoimet kysymykset valmiiden vastausvaihtoehtojen rinnalla osoittautui hyväksi ratkaisuksi, sillä niistä sai vielä laajemmin aineistoa. Kyselylomakkeessa valmiit vastausvaihtoehdot oli luokiteltu yhdestä neljään, mitä pidin hyvänä ratkaisuna. Tämä oli hyvä ratkaisu, sillä halusin vastauksen olevan suuntaa antava joko positiiviseen tai negatiiviseen suuntaan ja jätin en osaa sanoa – vastausvaihtoehdon kokonaan pois.

Koen, että tutkimukseni on luotettava, vaikka vastauksia tulikin viidestätoista vain seitsemän. Perustelen luotettavuutta sillä, että tutkimuksessani ei pyritty yleistämään mitään, vaan ennemminkin hakemaan tietoa. Jäin silti miettimään, olisiko minun pitänyt karhuta kyselyitä enemmän, jotta olisin saanut vieläkin laajemmin sidosryhmien mielipiteitä näkyviin. Pohdin myös sitä, olisinko haastattelemalla saanut mahdollisesti kerättyä enemmän perusteluja väitteilleni.

Eettisyys kulki mukana läpi koko opinnäytetyöprosessin. Eettisten valintojen tarkoituksena on, että ihmisten kunnioittaminen, tasa-arvoinen vuorovaikutus ja oikeudenmukaisuuden korostaminen toteutuvat (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 11). Eettinen asenne näkyi työssäni muun muassa aiheen valinnassa, tiedon hankinnassa sekä tuloksissa ja niiden hyödynnettävyydessä. Eettinen asenne tuli esiin myös

kriittisenä asenteena vallitsevia käytäntöjä kohtaan. Kriittisellä asenteella tarkoitan sitä, että pyrin kyseenalaistamaan käytäntöjen toimivuutta aineistoon pohjaten. Tiedonhankinnassa olin lähdekriittinen, sillä valitsin työhöni ainoastaan aiheeseen liittyviä, luotettavia lähteitä. Tuloksissa eettisyys näkyy siten, että olen kirjoittanut tulokset täysin aineiston pohjalta ja objektiivisesta näkökulmasta.

Etiikka näkyi sopimusten noudattamisessa kuten aikatauluissa ja tutkimuksen sovitussa sisällöissä. Tutkimukseen pyydettiin lupa Porin Sininauhalta. Jotta tutkimus olisi eettisesti toteutettu, haastateltaville tehtiin selkeä tiedote, jossa kerrottiin tutkimuksesta ja sen tarkoituksesta ennen kyselyn lähettämistä. Kyselystä pyrittiin tekemään mielenkiintoinen sekä selkeä ja se ohjeistettiin tarkasti, jotta se olisi helppo täyttää. Koska kysely lähetettiin postitse, sen täyttäminen oli mahdollista anonyymisti. Kysely oli anonyymi, jotta vastaajat rohkaistuisivat kertomaan avoimemmin mielipiteistään. Vastauskuoret palautettiin kotiosoitteeseeni, jotta tutkimustulokset tulisivat ainoastaan minun tietooni. Testasin kyselyn ennen kuin lähetin sen sidosryhmille, jotta sain tietoa siitä, ovatko kysymykset tarpeeksi selkeitä. Kyselyn toimivuutta testasin muutaman aiheeseeni perehtyneen sosionomi opiskelijan avulla. He kävivät kyselyn läpi ja antoivat parannus ehdotuksia ennen sen lähettämistä.

LÄHTEET

- Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus 2014. Asunnottomat. Viitattu 11.1.16.
http://www.ara.fi/fi-FI/ARAtietopankki/ARAn_selvitykset/Asunnottomat_2014%2832596%29
- Asunto ensin i.a. Asunnottomuus. Viitattu 2.3.2015.
http://www.asuntoensin.fi/asunto_ensin/asunnottomuus
- Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja C. Tampere.
- Haapajarvi, Marika 2012. Aasukkaat tuetun asumisen kehittäjänä: Asiakaslähtöinen Bikva -arviointitutkimus. Opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Porin toimipaikka. Terveystieteen edistämisen koulutusohjelma. Viitattu 2.3.2015. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201204305533>
- Halonen, Merja 2005. Päihdepalvelujen saatavuus, vaikuttavuus ja palveluihin ohjautuminen asiakkaiden kuvaamana. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto. Hoitotieteen ja terveys-hallinnon laitos. Viitattu 2.3.2015.
http://projektit.a-klinikka.fi/kuukko/sites/projektit.a-klinikka.fi.kuukko/files/Gradu%20Halonen_0.pdf
- Huttunen, Matti 2015. Alkoholien ja huumeiden väärinkäyttö. Terveyskirjasto. Viitattu 28.1.2016.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_osio=&p_artikkeli=dlk00194&p_haku=
- Kallio, Tanja & Selkänen, Noora 2011. ”ARVOKASTA TOIMINTAA NUORTEN TUKEMISEKSI” – Yhteistyökumppaneiden kokemuksia Jelpiverkosta. Opinnäytetyö. Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Viitattu 2.3.2015.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2011060711345>
- Kisko, Titta 2011. Sidosryhmien kokemuksia Ratamo-kodin palveluista. Opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Porin toimipaikka. Hoitotyön koulutusohjelma. Viitattu 2.3.2015.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201103233516>

- Metodix i.a. Survey eli kyselytutkimus. Viitattu 3.3.2015.
http://www.metodix.com/fi/sisallys/01_menetelmat/01_tutkimusprosessi/02_tutkimisen_taito_ja_tiedon_hankinta/09_tutkimusmenetelmat/21_survey_eli_kyselytutkimus
- OK-opintokeskus 2013. Mitä on laatu? Viitattu 3.3.2015.
<http://ok-opintokeskus.fi/j%C3%A4rjest%C3%B6arviointi/mita-on-laatu>
- Pitkäranta, Ari 2010. Laadullisen tutkimuksen tekijälle. Työkirja. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Viitattu 3.3.2015.
https://www.samk.fi/download/13153_Laadullisen_tutkimuksen_tyokirja_APitkaranta.pdf
- Porin Sininauha ry 2015a. Internetsivusto. Viitattu 28.2.2015.
<http://www.porinsininauha.fi/>
- Porin Sininauha ry 2015b. Toimintasuunnitelma. Tuloste tekijän hallussa.
- Päihdehuoltolaki 1986/41, 17.01.1986. Viitattu 28.2.2015.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860041>
- Päihde- ja mielenterveysuunnitelma 2015 2014. Porin kaupunki. Viitattu 4.1.2016.
Tuloste tekijän hallussa.
- Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto verkkojulkaisu. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 9.3.2015.
http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_2.html
- Sosiaali- ja terveysministeriön laatuoppaita 2002. Päihdepalvelujen laatusuositukset. Viitattu 28.2.2015.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201309236197>
- Sosiaali- ja terveysministeriö 2012. Yksityiset sosiaali- ja terveystalvelut. Viitattu 28.2.2015.
http://www.stm.fi/sosiaali_ja_terveyspalvelut/vastuutahot/yksityinen_sektori
- Sosiaali- ja terveysministeriö 2014. Päihdepalvelut. Viitattu 1.3.2015.
http://www.stm.fi/sosiaali_ja_terveyspalvelut/sosiaalipalvelut/paihdepalvelut
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2013. Kansallinen mielenterveys- ja päihdesuunnitelma. Viitattu 28.2.2015.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-907-7>

Tilastokeskus i.a. Käsitteet ja määritelmät. Viitattu 2.3.2015.

<http://www.stat.fi/til/tkke/kas.html>

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Helsinki: Tammi.

Varjonen, Vili 2015. Huugetilanne suomessa 2014. Terveiden –ja hyvinvoinninlaitoksen raportteja. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy. Viitattu 7.3.2016.

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-123-5>

LIITE 1: Saatekirje

SAATEKIRJE

5.5.2015

Hyvä vastaanottaja,

Olen kolmannen vuoden sosionomi opiskelija Porin Diakonia-ammattikorkeakoulusta. Koulutukseeni liittyy opinnäytetyön tekeminen ja opinnäytetyöni aiheena on Porin Sininauha ry:n toiminnan kehittäminen sidosryhmien näkökulmasta.

Työni tarkoituksena on kerätä Porin Sininauhan lähimmiltä yhteistyökumppaneilta palautetta nykyisestä toiminnasta sekä tulevaisuuden toiveista. Porin Sininauha haluaa kehittää toimintaansa ja tutkimuksen avulla voidaan osoittaa tärkeimmät kehittämiskohteet laadukkaamman ja toimivamman kuntouttavan asumispalvelun toteuttamiseksi.

Opinnäytetyö toteutetaan kyselytutkimuksena, johon toivon sinun vastaavan. Osallistuminen merkitsee oheisen kyselylomakkeen täyttämistä ja palauttamista. Antamanne vastaukset käsitellään nimettöminä ja ehdottaman luottamuksellisesti. Kenenkään vastaajan tiedot eivät paljastu tuloksissa. Kyselyyn osallistuminen on vapaaehtoista.

Pyydän teitä palauttamaan kyselylomakkeen täytettynä oheisessa palautuskuoressa 22.5.2015 mennessä.

Jos Sinulla on kysyttävää kyselylomakkeesta tai opinnäytetyöstäni, vastaan mielelläni kysymyksiisi. Yhteystietoni ovat alla. Opinnäytetyöni ohjaajana toimii Risto Koivumäki ja Rauli Vuorela Porin Diakonia-ammattikorkeakoulusta. Opinnäytetyö tullaan julkaisemaan Internetissä osoitteessa www.theseus.fi.

Ystävällisin terveisin,

Amanda Kaasinen

Sosionomi opiskelija

LIITE 2: Kyselylomake

KYSELY PORIN SININAUHAN YHTEISTYÖKUMPPANEILLE

Haluamme kehittää Sininauhan toimintaa ja toivoisimme, että sinulla olisi hetki aikaa vastata alla oleviin kysymyksiin. Voit halutessasi jatkaa vastauksia paperin toiselle puolelle.

1. Arvioi väittämiä ja valitse mielestäsi paras vastausvaihtoehto. Perustele vastauksesi lyhyesti alle.

(1 täysin eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 3 jokseenkin samaa mieltä, 4 täysin samaa mieltä)

A) Porin Sininauha on onnistunut hyvin tuottaessaan päihdeongelmaisten kevyesti tuettua asumispalvelua. 1 2 3 4

Perustele vastauksesi lyhyesti alle.

B) Porin Sininauha on onnistunut hyvin tuottaessaan ensisuojoapalveluita. 1 2 3 4

Perustele vastauksesi lyhyesti alle.

(1 täysin eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 3 jokseenkin samaa mieltä, 4 täysin samaa mieltä)

C) Porin Sininauhan henkilökunta

on ammattitaitoista.

1 2 3 4

Perustele vastauksesi lyhyesti alle.

D) Porin Sininauhan henkilökunta on

yhteistyökykyistä.

1 2 3 4

Perustele vastauksesi lyhyesti alle.

E) Yhteistyö Sininauhan kanssa on sujuvaa.

1 2 3 4

Perustele vastauksesi lyhyesti alle.

F) Sininauhan palveluihin ja toimintaan liittyvää

tietoa on riittävästi saatavilla.

1 2 3 4

Perustele vastauksesi lyhyesti alle.

(1 täysin eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 3 jokseenkin samaa mieltä, 4 täysin samaa mieltä)

G) Sininauhan toiminta (säännöt, toimintatavat)

edistää asiakkaiden hyvinvointia. 1 2 3 4

Perustele vastauksesi lyhyesti alle.

H) Päähteettömyys Sininauhan asumisyksikössä

on perusteltua. 1 2 3 4

Perustele vastauksesi lyhyesti alle.

I) Sininauhan tulisi laajentaa toimintaansa

ja palvelutarjontaansa. 1 2 3 4

Jos tulisi, niin miten?

(1 täysin eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 3 jokseenkin samaa mieltä, 4 täysin samaa mieltä)

J) Sininauhan tulisi ulottaa palvelunsa enemmän myös talon ulkopuolisille henkilöille. 1 2 3 4

Jos tulisi, niin mitä palveluja?

2. Millaisia palveluita/kuntoutusta Sininauhassa asuvan asukkaan tulisi saada Sininauhasta? (Vastaa vähintään 1-2 virkkeellä.)

3. Miten voisimme kehittää yhteistyötämme? (Vastaa vähintään 1-2 virkkeellä.)

4. Kaipaako enemmän tietoa toiminnan tuloksista ja vaikuttavuudesta? Jos, niin millaisista asioista kaipaat tietoa? (Vastaa vähintään 1-2 virkkeellä.)

5. Millä tavoin seuraavat asiat mielestäsi toteutuvat Sininauhan toiminnassa?

(Perustele vastauksesi lyhyesti alle.)

(1 ei toteudu lainkaan, 2 toteutuu jossain määrin, 3 toteutuu hyvin, 4 toteutuu erinomaisesti)

A) Laatu	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
B) Luotettavuus	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
C) Asiantuntemus (henkilökunnan ammattitaito)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
D) Näkyvyys	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
E) Yhteisöllisyys	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
F) Asiakslähtöisyys	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
G) Saatavuus	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

Perustele vastauksesi lyhyesti alle.

6. Mitä muuta haluaisit kertoa?

KIITOS OSALLISTUMISESTA!

